

Bivaken vid ~~Zerdokuf~~(?) på Philipöpel
någon 10 verst ifrån Sofia d. 9 januari 1878

Egen älskade Mary!

Nå det i dag för första gången sedan 25 Decemb. ^{sigt} yppat ~~flögenhet~~ att få några rader till dig, tager jag tillfället i akt, men många rader blir det ej, ty i mitt tält är mycket obeqvämt.

Sedan jag skref senast d.v.s. den 24 Dec har mycket passerat, det viktigaste af allt är, att vi gått öfver Balkan, hvilket är lättare sagt än gjordt. Men jag vill i största korthet berätta allt för dig. Julaftonen firade vi alla tillsammans i en liten bulgarhydda, åto skinka och risgrynsgröt samt drucko ett glas toddy derpå, derpå sjöng vår goda quartett, som åter var samlad. Alla försökte se glada ut, men tanken på alla kära derhemma gjorde aftonen svår. Juldagen kl. 2 bröto vi upp, friskt väder med stark blåst, och hette det att vi enbart skulle gå öfver Balkan. Men deraf blef ingenting. Första dagen gingo vi endast 6 verst, och stodo sedan stilla till den 27 kl. 2 på dagen, i ett gement väder, utan en byggning, och särdeles plågade af röken från de många eldarna. Orsaken hvarför vi fingo stå stilla så länge, var att man ej beräknat svårigheten att föra upp kanonerna. Den 27 gingo vi åter blott några verst, men svängde af uppåt bergen. Den 28, efter en kall natt i Svov (?), fortsatte vi vägen uppåt kl. 7, hvarje soldat bar en granat, och uppåt bar det beständigt ända till kl. 2 då vi voro på högsta kammen. Under vägen började det snöga, och när vi kommo upp var det en formlig snöstorm. Vi drogo oss litet tillbaks på sluttningen, och gräfdde in oss i snön, passabla vallar fingo vi omkring oss under natten och tältet formligen bugtade för den myckna snön. Soldaterna hade det svårt, ty eldarna ville ej brinna, men höllo sig likväl vid godt mod. Den 29 började färden nedåt, och det var värre, ty vi fingo 4 artilleri patron kistor att föra ner. Vägen var brant och förfärligt hal, med 35 man förde jag ned en, när den gamla vägen blev för hal, eller någon stjelpte framför oss togo vi ny väg genom snön, som en dans gick det, väl var jag flere gånger rädd att det skulle gå på tok, men mina gossar släppte ej tag, ehuru vi kastade om hvarandra åkte många alnar efter den fördömda kistan. Före skymningen ryckte jag i triumf in i byn Zhuriak(?) vi voro de första som kommo ner den dagen och artilleristerna sade att Finnarna höllo bäst i. Der fingo vi åter en svår natt, jag sofde i ett stall, stoppade till hålen med hö, som hästarna under natten utirfrån uppåto, men tackvare ett fyrfat, hade jag rätt varmt. Soldaterna åter ute, men fingo halm och ved. Den 30 fingo vi hvila, emedan de återstående kanonerna och kistorna halades ner. Soldaterna sluppo in i varma lider och mådde bra. Wendt sjuknade sedan uppe på bergen, men det hjälper ej, framåt måste man, ingen återgång är möjlig. Den 31 kl. 5 fortsatte vi

Den 9 Januari 1878, forts.

marschen nedåt, och svängde af emot Arabkonak. position, som skulle attackeras ifrån alla sidor. Kl. 9 tiden smälldes första kanonskottet på vår sida, och så fortgick det ända till eft.mid. rätt lifligt, men vi voro i reserv, så endast några förvillade granater slogo i vår närhet. Stodo hela dagen på samma ställe i snön och fingo slå upp bivuak för natten på samma ställe. Gick med hela komp. till en by och tack vare halm och ved fingo vi det drägligt. Nyårsdagen firad på äkta krigarmanér med en liten affär. Kl. 6 skulle vi bryta upp, men fingo vänta på en Generalstabsofficer till närmare 1/2 8, då vi på slingrande stigar i gåsmarsch gingo omkring några berg, och kl. 10 fingo fingo sigte på byn **Dolnij Komartsi** på Hatitza vägen, där Turkarne retirerade i full fart. 1^a och 2^a kommo genast i ked, jag fick befälet öfver dem, och så bar det af ner mot byn, så fort snödrifvorna medgåfvo. Turkarne ökade på farten, och när vi kommo till byn voro de redan derifrån, och stannade med två tabor på en höjd 1 verst derifrån för att betäcka återtåget. Vi ville efter dem, men blefvo stannade. Skulle vi kommit par timmar tidigare hade vi kunnat göra återtåget för dem rätt obehvämt, nu togo vi endast en 40 fångar. Ingen hos oss blesserad, ehuru kulorna föllo tätt nog. Förföljandet fortsattes af 3^e Gardes division, och vi fingo, efter några timmars hvila, svänga om till vår förra bivak, dit vi kommo kl. 8 om aftonen. Kl. 2 om natten bröto vi åter upp, och till vår stora förvåning emot Sofia. Marscherade hela natten, och kl. 2 efter par timmars hvila, Gardes skarpsk. brigaden med 4 kanoner ryckt fram emot bron öfver stora Isker vid byn **Wraschdebna**. Kl. 4 började kulorna hvina, jag var åter i första linien, men ej i ked, utan med 2^a half kompani i reserv. Först hade vi att göra endast med Tcherkesser och det var roligt att se huru snabba de voro i vändningarna. De voro troligen beväpnade med magasingevär, ty de underhöllo en särdeles snabb eld, men skjöto dåligt. Efter en stund kom infanteri till hjälp, men vi fortsatte att gå framåt så fint och nått, som på en exercise, och när våra kanoner hörde upp kl. 5, så vände turkarne ryggen till, och med hurra togo vi bron, som de försökt uppbränna. Vid brigaden var endast 16 sårade, hos oss tre, men våra så lindrigt att de stannade vid fronten. Dessa små affärer särdeles helsosamma, mina gossar bockade ej mera för kulorna, utan skämtade och skrattade hela tiden. I **Wraschdebna** stannade vi öfver den 3^e och jag bodde i Mehmed Alis kvarter, men det var särdeles ruskigt, och fullt med bin, som stungo oss alla. Kl. 8 om aftonen bröto vi upp för att genom natten gå ikring Sofia. Vi höllo äfven på till kl. 1/2 4 om morgonen, då vi kommo till byn **Komaritza** nära Isker floden. Der lågo vi inbäddade emellan höstackarne till kl. 4 då vi bröto upp till Sofia, som blifvit öfvergivet af Turkarne. Kl. 9 om afton kommo vi in i staden, där hvar och en tog kvarter för sitt kompani huru det passade. Med en tändsticksask genomsökte jag ett hus, fann det beboeligt, ehuru fullkomligt tomt, **tillochmed**

den 9 Januari 1878, forts. 2

tillochmed dynorna från divanen voro borta, och tog det för min räkning. De följande 4 dagarna stodo vi i Sofia och i dag bröto vi upp till Philipopol. Sofia är rätt ruskig, och tog sig ännu sämre ut, emedan den var rätt försvarligt utplundrad såväl af Bulgarer som Ryska gardister. Jag tycker likväl att största felet var hos Chefskapet, som förde dem hungriga in i staden, utan att vidtaga de ringaste mått och steg för att förebygga plundringen. Våra hafva förhållit sig bra, jag hade ej en enda full, ehuru det såldes brännvin i alla gathörn. I dag hafva vi gått endast 10 verst, i morgon få vi göra 15, men i öfvermorgon 30, då vi komma till Ihtiman. Fyra kavalleri reg. äro framför oss, och i Philipopol träffa vi väl på 2^a Gardes division och kanske Schipka(?)korpserna, men allt detta få Ni se af tidningarna. Här fingo vi endligen en del af sendningarna från Hfors och soldaterna passa sina nya stöflar allt hvad de hinna, två par strumpor hafva de äfven fått. I morgon afton tager vår nya kommandör fast oss, och då få vi väl äfven bref och tidningar, som vi länge nog längtat efter. Ditt sista bref Nr 10 fick jag den 26 Decemb. Jag hoppas alla så väl stora som små äro friska, och haft en trevlig Jul. Nu kan det väl ej stå länge på innan vi äro i Adrianopol, kanske en månad, sedan en till innan freden är undertecknad, två månader för hemresan, så att i Maj hoppas jag åter kunna få omfamna dig min älskling och alla mina små. Nu säger jag dig god natt, i Ihtiman skall jag åter skrifva. Må väl, helsa alla, och skrif ofta till Din egen

Eugène